

Список використаних джерел

1. Кримінальний процес: підручник / за ред. В.Я. Тація, Ю.М. Грошевого, О.В. Капліної, О.Г. Шило. Харків. Право. 2013. 824 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Постанова Верховного Суду від 24.05.2021 у справі №640/5023/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97286253>.
4. Постанова Верховного Суду від 14.07.2021 у справі № 490/5668/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98368330>.

Лунач Ксенія Олегівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

доцент кафедри кримінального процесу

Національної академії внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

Кубарєва Ольга Володимирівна

ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Перш за все, варто зазначити про те, що у ході здійснення кримінального провадження чинним кримінально-процесуальним законодавством передбачено складання великої кількості процесуальних документів. Такі документи в більшій мірі складаються саме під час здійснення досудового розслідування.

Докази у кримінальному провадженні є лише за умови, що вони одержані з належного джерела, у встановленому порядку та належним чином оформлені. Процесуальна форма визначає письмовий характер кримінального провадження, тому документування всіх процесуальних дій є однією з умов успішного досудового розслідування та здійснення правосуддя.

Документ відрізняється від інших каналів передачі інформації тим, що повідомлення в ньому передається у формі, зафіксованій на носії. Таке документальне повідомлення не зникає і не змінюється з часом. Саме в документах вперше фіксується інформація. За допомогою документів зберігається та передається інформація в часі та просторі, у зв'язку з чим документи є одним із інструментів пізнання навколишньої дійсності [1, с. 88].

Для того щоб будь-яка інформація про факти, події, явища об'єктивної дійсності та психічну діяльність особи, зафіксована на спеціальному матеріалі, набула чинності документа, необхідно, щоб ця інформація мала офіційний характер і юридичне значення, яке

виражається в їх здатності викликати певні правові наслідки. Запис юридичних фактів має необхідний комплект довідок.

На сьогоднішній день законодавцем чи іншими уповноваженими особами не визначено зразків типових документів, які можуть складатися під час досудового розслідування. Очевидно, це також пов'язано зі складністю формування таких шаблонів та змінами законодавчої бази, що також впливає на форму процесуальних документів.

Крім того, при складанні процесуальних документів у кримінальному провадженні уповноважені особи повинні аналізувати всі обставини кримінального провадження, що вимагає, насамперед, аналітичного мислення [2, с. 8].

З огляду на викладене, видається, що значення процесуальних документів у ході досудового розслідування полягає в тому, що правильно оформлені процесуальні документи та процесуальна форма в цілому забезпечують встановлення істини у провадженні, сприяють зміцненню правдивості, верховенства права, захисту прав і свобод громадян.

Саме кримінально-процесуальна форма як встановлений законом процесуальний порядок розслідування, розгляду та вирішення кримінальних провадження має велике значення для прийняття процесуальних рішень, оскільки визначає:

підстави, умови та порядок здійснення процесуальних дій;

підстави, умови та процесуальний порядок прийняття процесуальних рішень;

види, зміст і форми процесуальних рішень, які можуть прийматися у кримінальному провадженні [3, с. 145].

Дотримання кримінально-процесуальної форми є запорукою законності кримінального провадження та прийняття законних, обґрунтованих і вмотивованих процесуальних рішень.

Підсумовуючи, слід сказати, що кримінально-процесуальними документами називаються процесуальні дії та рішення учасників кримінально-процесуальної діяльності, яким передбачена форма письмового документа. Процесуальний акт кримінального провадження, будучи індивідуальним правовим актом, покликаний забезпечувати реалізацію кримінального закону і кримінально-процесуальних норм, сприяти реалізації прав і обов'язків учасників кримінального процесу.

У цьому плані велике значення мають кримінально-процесуальні документи досудового розслідування. Вони є не тільки засобом швидкого і повного розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, викриття винних, забезпечення реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності, а й сприяють правовому вихованню населення, зміцненню принципу законності в усіх сферах суспільного життя, є засобами забезпечення прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

Список використаних джерел

1. Складання кримінальних процесуальних документів на стадії досудового розслідування: навч. посібник / Р. І. Благута, М. Ю. Ангеленюк, Ю. В. Гуцуляк та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 384 с.
2. Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні: навчально-методичний посібник. / Ю. П. Аленін, В. Г. Пожар, О. О. Торбас. Одеса, 2020. 79 с.
3. Рожнова В. Складання протоколів слідчих дій: питання структури та змісту. *Підприємство, господарство і право*. 2006. № 5. С. 142–147.

Луцюк Дар'я Павлівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, професор
Зарубей Вікторія Володимирівна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Боротьба з організованою злочинністю, тероризмом та корупційними злочинами є одним з найбільш серйозних викликів сьогодення в Україні та світі. В рамках відповідних кримінальних проваджень проводяться різні слідчі (розшукові) дії, мета яких – отримання достовірних відомостей та фактів про обставини злочину. Найбільшу користь для слідства в цьому випадку приносить свідок, який безпосередньо сприймав обставини злочину. Цей факт призводить до того, що відповідні злочинні угруповання вчиняють тиск на свідків, погрожуючи їм чи їх близьким. Зважаючи на інтереси слідства, а, також, що Конституція України в ст. 3 проголошує людину, її життя та здоров'я, недоторканість і безпеку найвищою соціальною цінністю, необхідним є забезпечення безпеки свідкам, потерпілим та іншим особам в рамках відповідного правового інституту. Наявний в Україні інститут забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства є недостатньо ефективним, використання зарубіжного досвіду та рекомендацій міжнародних організацій з приводу цього явища дозволять вичленити наявні проблеми та розробити шляхи їх подолання.

Учасники кримінального провадження – це особи, що беруть у ньому участь і володіють передбаченими законом процесуальними правами та обов'язками.

Особи, які беруть участь у кримінальному провадженні, позначаються різноманітними термінами як у законі, так і в теорії: